

Zarządzenie nr 88/2021

z dnia 22 grudnia 2021 r.

Dyrektora Instytutu Psychiatrii i Neurologii

w sprawie wprowadzenia Kodeksu Etyki Pracownika

Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie

Na podstawie §6 ust. 1 pkt 6 Statutu Instytutu Psychiatrii i Neurologii zarządza się, co następuje:

§ 1

Wprowadza się Kodeks Etyki Pracownika Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie, stanowiący **załącznik nr 1** do niniejszego zarządzenia.

§ 2

1. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.
2. Traci moc Kodeks Etyki Pracownika Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie wyd. 1, opracowany przez Zespół ds. Etyki i Przeciw Działania Korupcji powołanego Zarządzeniem nr 45/2017 z dnia 18 września 2017 r.

	Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie	Strona 1 z 8
	Kodeks Etyki Pracownika Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie	Wydanie 2
		Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 88/2021

KODEKS ETYKI PRACOWNIKA

Instytutu Psychiatrii i Neurologii

W Warszawie

ul. Sobieskiego 9

Warszawa, grudzień 2021 r.

	Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie	Strona 1 z 8
	<p style="text-align: center;">Kodeks Etyki Pracownika</p> <p style="text-align: center;">Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie</p>	Wydanie 2
		Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 88/2021

PREAMBUŁA

Kodeks Etyki Pracownika Instytutu Psychiatrii i Neurologii (IPiN) w Warszawie opiera się na uniwersalnych prawach człowieka oraz podstawowych zasadach etycznych, które ukształtowały się w naszym kręgu kulturowym, uznawane są za powszechnie obowiązujące i ogólnie akceptowane. Do zasad tych należą: poszanowanie godności życia i praw człowieka, przestrzeganie obowiązujących przepisów prawa i przyjętych zobowiązań zawodowych, prawdomówność, uczciwość, rzetelność oraz uznanie praw człowieka do stanowienia o sobie, wolności przekonań, wyznania, podmiotowego i sprawiedliwego traktowania, prawa do prywatności i własności.

Celem Kodeksu jest wspieranie pracowników IPiN w realizacji standardów etycznych podczas wykonywania wszelkich czynności zawodowych, podejmowanych zarówno w Instytucie, jak i poza nim. Zasady Kodeksu Etyki Pracownika IPiN obowiązują także osoby nie będące pracownikami IPiN, ale korzystające z jego działalności w celu zdobywania wiedzy, umiejętności praktycznych lub prowadzenia działalności naukowej w ramach współpracy IPiN z innymi podmiotami (np. stażyści, doktoranci).

Rozdział 1.

OGÓLNE ZASADY ETYCZNE PRACOWNIKA IPiN

1. Kodeks obowiązuje wszystkich pracowników IPiN. Każdy pracownik przyjmuje do wiadomości, że jego indywidualna postawa etyczna jest elementem budującym standardy etyczne obowiązujące w IPiN, ponieważ wpływa na jakość i efektywność świadczonej pracy, a także wizerunek IPiN.
2. Szczegółowe zasady etyki dla poszczególnych grup zawodowych reprezentowanych przez pracowników IPiN określają odpowiednie kodeksy etyki zawodowej zamieszczone w Załączniku do tego dokumentu.
3. Pracowników IPiN obowiązują następujące zasady z zakresu etyki pracy i relacji międzyludzkich:
  - 3.1 Zasada poszanowania praw i godności osób związanych z IPiN

Od pracownika IPiN oczekuje się:

	Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie	Strona 2 z 8
	<p style="text-align: center;">Kodeks Etyki Pracownika Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie</p>	Wydanie 2
		Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 88/2021

- a) równego i z należytych szacunkiem traktowania wszystkich współpracowników, pacjentów i partnerów w realizacji zadań zawodowych bez względu na ich: płeć, wiek, rasę, narodowość, pochodzenie etniczne, religię, wyznanie, przekonania polityczne, stan zdrowia, tożsamość i orientację seksualną, status społeczny, zajmowane stanowisko i formę zatrudnienia, stopień i tytuł naukowy;
- b) poszanowania praw współpracowników i pacjentów do prywatności, podmiotowego i sprawiedliwego traktowania, własności, poufności i intymności.

3.2 Zasada odpowiedzialności i rzetelności zawodowej

Pracownicy IPiN są zobowiązani do właściwego wykonywania powierzonych im obowiązków:

- a) wykonywania pracy sumiennie, z należyłą starannością i na podstawie aktualnej wiedzy oraz doświadczenia;
- b) stałego aktualizowania i poszerzania wiedzy oraz kompetencji zawodowych znajomości przepisów prawa i wewnętrznych regulacji IPiN, które są niezbędne w realizacji powierzonych zadań;
- c) przestrzegania granic własnych kompetencji zawodowych, wynikających z posiadanego wykształcenia, doświadczenia i aktualnego stanu wiedzy w danej dziedzinie;
- d) uznania obszarów kompetencji wszystkich zawodów reprezentowanych przez pracowników IPiN;
- e) wspierania rozwoju zawodowego młodej kadry, studentów, doktorantów, rezydentów, stażystów i praktykantów;
- f) formułowania i przekazywanie opinii (w tym opinii o stanie zdrowia pacjenta kierowanej do pacjenta lub osób do tego upoważnionych) w sposób rzetelny, zrozumiały i obiektywny;
- g) należytego dokumentowania prowadzonych czynności zawodowych oraz informowania przełożonych o efektach wykonanej pracy;
- h) kierowania się zasadą minimalizowania negatywnych skutków działań zarówno w odniesieniu do zdrowia i życia pacjentów lub zdrowia publicznego, jak i ewentualnych konsekwencji zdrowotnych, społecznych lub finansowych;

	Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie	Strona 3 z 8
	<p style="text-align: center;">Kodeks Etyki Pracownika</p> <p style="text-align: center;">Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie</p>	Wydanie 2
		Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 88/2021

- i) wyraźnego zaznaczania afiliacji Instytutu w każdym przypadku, gdy pracownik IPiN przedstawia publicznie wyniki pracy powstałej w ramach zatrudnienia w IPiN;
- j) w sytuacji konfliktu interesów, wyłączenia się z działań mogących rodzić podejrzenia o stronnictwo lub interesowność wraz z pisemnym zgłoszeniem danej sytuacji przełożonemu;
- k) reagowania w przypadku łamania zasad etyki pracy przez współpracowników;
- l) właściwego traktowania zwierząt, uwzględniając ich potrzeby, zapewniając opiekę i ochronę, co odnosi się zarówno do zwierząt będących rezydentami Instytutu lub własnością pacjentów, jak również zwierząt laboratoryjnych, o czym stanowi Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady UE (2010/63/UE z dnia 22 września 2010r) oraz Ustawa o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych (Dz. Ust. poz. 266 z dnia 15 stycznia 2015 r).

3.3 Zasada zachowania tajemnicy zawodowej i ochrony poufnych informacji

Pracownicy IPiN zobowiązani są do:

- a) ochrony wrażliwych danych pacjentów i współpracowników, do których – zgodnie z ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych (RODO) – należą informacje dotyczące pochodzenia rasowego lub etnicznego, poglądów politycznych, przekonań religijnych lub światopoglądowych, przynależności do organizacji zawodowych lub politycznych, a także dane: genetyczne, biometryczne, zdrowotne, odnoszące się do seksualności lub orientacji seksualnej (Dz. Urz. UE.L 2016 Nr 119, str. 1);
- b) korzystania z poufnych informacji, uzyskanych w związku z działalnością IPiN, wyłącznie w celach służbowych i ujawniania ich tylko osobom upoważnionym;
- c) udzielania informacji na temat stanu zdrowia pacjenta wyłącznie osobom, które mają do tego prawo.

3.4 Zasady zachowania na stanowisku pracy

Pracownicy IPiN są zobowiązani do:

- a) przestrzegania zasad odpowiedniego zachowania w kontaktach ze współpracownikami, pacjentami i partnerami zewnętrznymi, ze zwracaniem uwagi na kulturę wypowiedzi i taktowne przekazywanie informacji;

	Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie	Strona 4 z 8
	<p style="text-align: center;">Kodeks Etyki Pracownika</p> <p style="text-align: center;">Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie</p>	Wydanie 2
		Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 88/2021

- b) dbałości o wygląd i estetykę ubioru, którym – w przypadku pracowników medycznych – jest strój służbowy zapewniony przez IPiN;
- c) dbałości o mienie, majątek i środki publiczne należące do IPiN, w tym ich właściwe i racjonalne wykorzystanie oraz zabezpieczenie przed zniszczeniem;
- d) dbania o wizerunek Instytutu w środowisku zawodowym, w mediach i w innych miejscach kształtowania opinii publicznej;
- e) dbania o to, aby niezbędne do pracy zasoby elektroniczne (w tym poczta e-mail opatrzona logo IPiN) były wykorzystywane wyłącznie w celach służbowych.

3.5 Osoby pełniące funkcje kierownicze w IPiN zobowiązane są do:

- a) precyzyjnego formułowania zasad zatrudniania pracowników;
- b) tworzenia rozwiązań zapewniających równe szanse w rozwoju i awansie zawodowym podwładnych;
- c) obiektywnego, sprawiedliwego i rzetelnego oceniania pracy podwładnych;
- d) zaznajamiania pracowników z obowiązującymi w IPiN zasadami etycznymi i dbania o ich przestrzeganie.

Rozdział 2.

KATALOG UCHYBIEŃ I WYKROCZEŃ

Zachowania, które w szczególności naruszają obowiązujące w IPiN zasady etyki:

1. Postępowanie naruszające prawa człowieka, prawa obywatelskie i inne zagwarantowane ustawowo prawa pracownicze oraz prawa pacjenta.
2. Wszelkie formy prześladowania i dyskryminacji współpracowników lub pacjentów.
3. Komentowanie lub rozpowszechnianie informacji na temat życia prywatnego przełożonych, współpracowników i podwładnych w sposób mogący naruszać ich dobra osobiste i mający negatywny wpływ na ich wizerunek.
4. Podejmowanie dodatkowych prac lub zajęć w czasie przeznaczonym na wykonywanie obowiązków służbowych w IPiN.
5. Faworyzowanie krewnych (nepotyzm) i znajomych (kumoterstwo) przy obsadzaniu stanowisk lub inne formy protegowania wybranych osób przy zatrudnieniu i naborze pracowników.

	Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie	Strona 5 z 8
	<p style="text-align: center;">Kodeks Etyki Pracownika Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie</p>	Wydanie 2
		Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 88/2021

6. Zachowywanie się w sposób prowadzący do obniżenia autorytetu i wiarygodności IPiN.
7. Wykorzystywanie zasobów elektronicznych (w tym poczty e-mail opatrzonej logo IPiN) do celów mogących wiązać się z narażeniem wizerunku lub obniżeniem zaufania publicznego do IPiN.
8. Podejmowanie działań mających znamiona korupcji (dokładny opis w procedurze antykorupcyjnej IPiN).
9. Mobbing rozumiany jako uporczywe i długotrwałe nękanie lub zastraszanie podwładnego lub współpracownika, wywołujące u niego zaniżoną samoocenę przydatności zawodowej i powodujące (lub mające na celu) jego poniżenie, ośmieszenie, odizolowanie bądź wyeliminowanie z zespołu.
10. Podejmowanie lub przyczynianie się do jakichkolwiek przejawów molestowania seksualnego.

Rozdział 3.

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NARUSZENIA ZASAD ETYKI

Kodeks Etyki Pracownika IPiN określa następujące sposoby postępowania w przypadku naruszenia zasad etycznych:

1. Jeśli uchybienie jest niewielkie (tzn. nie narusza w sposób istotny praw i obowiązków określonych wyżej) lub spowodowane jest brakiem delikatności, wiedzy lub doświadczenia pracownika, właściwą formą reakcji może być zwrócenie uwagi na nieetyczne postępowanie lub udzielenie pouczenia.
2. W sytuacji, gdy naruszanie przez pracownika zasad etycznych jest znaczące (tzn. ma charakter poważnych naruszeń i wykroczeń, opisanych w rozdziale 2), wobec pracownika może być wszczęte postępowanie wyjaśniające (prowadzone przez Zespół ds. Etyki i Przeciwdziałania Korupcji) lub dyscyplinarne (prowadzone przez Dyрекcję IPiN lub specjalnie powołaną Komisję Dyscyplinarną).
3. W przypadku naruszenia zasad etyki w zakresie działalności naukowej sprawa jest zgłaszana do Rzecznika Dyscyplinarnego IPiN, który może ją dalej zgłosić do Komisji Dyscyplinarnej ds. pracowników naukowych, zgodnie z obowiązującymi regulacjami

	Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie	Strona 6 z 8
	<p style="text-align: center;">Kodeks Etyki Pracownika Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie</p>	Wydanie 2
		Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 88/2021

ustawowymi.

4. Niektóre poważne przypadki naruszenie Kodeksu Etyki mogą skutkować odpowiedzialnością na gruncie prawa pracy, prawa cywilnego lub kodeksu karnego.

Rozdział 4.

DORADCA ETYCZNY

1. Dyrektor IPiN ustanawia funkcję Doradcy Etycznego w Instytucie Psychiatrii i Neurologii. Zadaniem Doradcy jest udzielanie pomocy pracownikom IPiN w zakresie postępowania etycznego, a także inicjowanie postępowania wyjaśniającego w sytuacji, gdy zachowanie pracownika jest sprzeczne z zasadami zawartymi w Kodeksie Etycznym Pracownika IPiN.
2. Szczegółowe zasady powoływania Doradcy Etycznego oraz tryb jego działania określa Zarządzenie Dyrektora Instytutu nr 80/2020 z dnia 30 listopada 2020 r.

	Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie	Strona 7 z 8
	<p style="text-align: center;">Kodeks Etyki Pracownika Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie</p>	Wydanie 2
		Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 88/2021

ZAŁĄCZNIK

Standardy i szczegółowe zalecenia etyczne dotyczące grup zawodowych reprezentowanych w IPiN znajdują się na następujących stronach ułożonych poniżej w kolejności alfabetycznej :

- Farmaceutów zatrudnionych w IPiN obowiązują zasady etyki zawarte w Kodeksie Etyki Aptekarza Rzeczypospolitej Polskiej: <https://www.nia.org.pl/kodeks-etyki/>
- Lekarzy zatrudnionych w IPiN obowiązują zasady etyki i deontologii zawarte w Kodeksie Etyki Lekarskiej: <https://nil.org.pl/dokumenty/kodeks-etyki-lekarskiej>
- Pielęgniarki i pielęgniarzy zatrudnionych w IPiN obowiązują zasady etyki zawarte w Kodeksie Etyki Zawodowej Pielęgniarki i Położnej Rzeczypospolitej Polskiej: (<http://www.oipip-suw.osti.pl/onas/kodeks.pdf>)
- Pracowników naukowych IPiN i wszystkich pracowników IPiN prowadzących badania naukowe obowiązują zasady etyki zawarte w Kodeksie Etyki Pracownika Naukowego: <https://instytucja.pan.pl/index.php/kodeks-etyki-pracownika-naukowego>
- Psychologów zatrudnionych w IPiN obowiązują zasady etyki zawarte w Kodeksie Etycznym Psychologa Polskiego Towarzystwa Psychologicznego: <http://www.ptp.org.pl/modules.php?name=News&file=article&sid=768>